

Arealer, man for indeværende Aars Vedkommende har erhvervet igennem Lensnævnets Arbejde, er af en saadan Beskaffenhed, at vi ved Udstykningen af dem har glædet os over, at det har været muligt at faa saadanne Jorder til Brug ved Udstykningen. Det er en kendt Sag, at det spiller en overordentlig stor Rolle, i hvilken Kulturtilstand disse Jordstykker findes, hvad der er foregaaet i Retning af Grundforbedring, i Retning af Dræning, Mergling o. s. v., og hvad der er foretaget med Hensyn til Gødning o. s. v. for at forbedre Jordbeskaffenheden. Jeg vil derfor gerne spørge, om det er Meningen, at Lovforslaget bemyndiger Landbrugministeren til for at undgaa Spild af Værdier og af Hensigtsmæssighedshensyn at afhænde Arealer, og om saadan Afhændelse ogsaa kan ske, naar der fremkommer større Arealer, end den rimelige Efterspørgsel kræver, og til Gengæld købe tilsvarende Arealer i andre Egne af Landet, hvor Efterspørgselen ellers ikke kan tilfredsstilles.

Dernæst er der et andet Spørgsmaal, jeg gerne vil stille til den højtærede Landbrugsminister. Det er dette, om den i nærværende Lovforslags § 1 fremhævede Foranstaltning har nogen som helst Indflydelse paa de økonomiske Forhold, som Lensafsløsningsloven stiller Lensbesidderne overfor. Jeg opfatter Lovforslaget saaledes, at de Dispensationer, der efter denne Paragraf træffes, er Lensbesidderens fuldkommen uvedkommende, at naar han ønsker at aflevere f. Eks. en Gaard som Helhed med paastaaende Bygninger for at skaane Herresædet for at blive beklippet for nær af de til dette hørende Arealer, kan han ikke vente paa nogen Maade at faa større Godtgørelse end den, som er hjemlet ham i Lensloven af 4. Oktober 1919. Forholdet vil der efter min Mening blive dette, at man maaske ved Forhandlinger Lensnævn og Lensbesidder imellem kan forme og foranledige en fornuftig Jordaflevering, der efter min Mening nærmest bestaar i dette, at man søger fra et Gods' forskellige Gaarde at udstykke en Del af Arealerne. Derved faar man en bedre Form for Udstykningen, og man faar en bedre Form for de tilbageværende Landbrug, der da bliver mindre som Herregaarde betragtet, og hele Forholdet bliver da af større Værdi baade paa det ene og paa det andet Omraade. Jeg vil gerne have Svar paa dette. Thi efter min Mening vil det vise sig, at Lensbesidderne, hvis de faar Fordel deraf, i større Udstrækning vil fastholde at aflevere hele Gaarde med paastaaende Bygninger. Jeg ser saa-

ledes paa Sagen, at jeg synes, der maa opstaa visse administrative Vanskeligheder, hvis man ikke her i Rigsdagen er fuldkommen klar paa, hvad man tilstræber at naa ved det foreliggende Lovforslag. Det er jo ogsaa nødvendigt at faa Klarhed, inden man stemmer for det. Selve § 1 i sin sammentrængte Form kan rumme mere, end man egentlig tror ved en Gennemlæsning af Paragraffen.

Jeg vil dernæst gerne gøre et Par Bemærkninger om de Forhold, som opstaa, naar et Lovforslag som det foreliggende bliver vedtaget. Først dette, hvilken Betydning det kan have, at man ved Hjælp af Bortsalg af gode Bygninger med nogenlunde tilpassede Arealer faar Summer, hvorved man er i Stand til at købe Jord andetsteds. Jeg opfatter Forholdet saaledes, at den Værdiforøgelse af offentlige Midler, der ved en fornuftig Fremgangsmaade ved dette Lovforslag kan indvindes, bør i hele sin Udstrækning anvendes til at indkøbe Jord for andetsteds, hvor denne Jord kan faas, og hvor der er Brug for den. Sammenholder man dette med, at der i § 2 i det foreliggende Lovforslag stilles 3 Mill. Kr. om Aaret i de to første Aar til Raadighed i samme Hensigt, vil det altsaa være muligt at gøre et Forsøg paa i den frie Omsætning at købe Jord ind til offentlige Arealer.

Om dette Spørgsmaal vil jeg gerne sige følgende, at vi fra vor Side paa ingen Maade vil lægge os hindrende i Vejen for, at der skabes Mulighed for Oprettelse af saa mange Husmandsbrug som muligt. Vi forudsætter — det vil jeg ogsaa gerne have Klarhed paa fra den højtærede Landbrugsministers Side —, at de Arealer, der efter § 2 i det foreliggende Lovforslag indkøbes til offentlige Arealer, skal anvendes til Udstykning efter Reglerne i Loven af 4. Oktober 1919. I § 1 er det klart udtrykt, men efter § 2 har man ikke fuldkommen Sikkerhed for, at disse Arealer bliver Statsarealer, som benyttes i Henhold til Loven af 4. Oktober 1919, men jeg forudsætter det. Hvis altsaa disse Summer skal anvendes til Opkøb af Jord i det frie Marked, vil jeg gerne ved denne Lejlighed have Lov til at faa trukket Liniere op for disse Jordkøb.

Det er berørt under Debatten i disse Dage mange Gange, om det er nødvendigt at have en Ekspropriationsbestemmelse eller ikke, naar man skal gaa ud at erhverve Jord til de offentlige Arealer til Udstykningsbrug. Vi fra vor Side har i det Lovforslag, der i sin Tid af den forrige Landbrugsminister blev forelagt her i Tinget,